

DELAYED

prejemati zvišano podporo, vplačati najmanj 16 novih prispevkov. Kot rok za doplačilo zaostalih prispevkov je bilo določeno

nih šest tednov po 1. sept. 1918. Po tem roku se bodo zaostali prispevki kvitirali le z novimi zvišanimi znamkami. Sprejet je bil tudi predlog, da se od 1. januarja 1919, nakazuje od vplačanih prispevkov po 2 h za agitacijo, dalje predlog praške podružnice, da se sprejemajo mladostni delavci in starejši tovariši, katerih zaslužek je razmeroma majhen, v IV. razred. Delavci s kakšnim zaslužkom spadajo v IV. razred, določijo zvezno načelnštvo. Zvezni shod je tudi sklenil, da se ločita zvezni sklad in sklad za podpore v potrebi.

O mezdah in delovnih pogodbah je poročal sodr. Mrkvička. Opisal je v svojem poročilu pogodbeno politiko med vojno in predložil neprijeten položaj lesnih delavcev. Končno pa je razvil program in naloge zveze za bodočnost, ki se še danes ne dajo dognati, vendar pa že danes vidimo smer, ki nam jo bo hoditi. Treba je le, da ohranimo popolno enotnost v ravnanju in vso neodvisnost organizacije v izvrševanju nalog. K tej točki je govoril še sodr. Gross.

K točki o socialni politiki v vojni je poročal sodr. Richter. Socialna politika je počivala. Razne uredbe so bile polagoma celo razveljavljene. Strokovne organizacije so vplivale mnogo in marsikaj izvedle s svojo dosledno zahtevo po socialnih ukrepih, kar se je doseglo deloma zlasti tudi s pomočjo socialistične parlamentarne frakcije. Posebno važne pa bodo naloge strokovne organizacije ob prehodu gospodarstvu iz vojnega v mirovno. Sprejeta je bila soglasno tudi resolucija, ki se obrača proti reakcionarni socialni politiki in zahtevo za delavstvo popolno varstvo v socialnem oziru, ki mora vsebovati tudi varstvo proti izkoriščevalnim težnjam podjetništva.

V vodstvo zveze so bili izvoljeni sodrugi: Tomaž Mrkvička, Adolf Pech, Josip Vanek kot načelniki; v načelnstvo: Josip Babion, Karl Bach, Konrad Beinflich, Gustav Benirske, Franc Červenka, Anton Grolig, Peter Luki, Josip Mater, Alojzij Schürhagl in Lovrenc Widholz; namestniki: Alojzij Jung, Karl Kolač, Ambrož Schramka, Franc Tim; kontrola: Fridrik Grosch, Oskar Keintzel, Ivan Nechwatal, Franc Tomandl, Anton Ebner, Franc Kritzner, Rudolf Merta; nadomestniki: Ignacij Zajiček, Ivan Kroihner in Franc Tretwer; razsodišče: Anton Fidler, Vaclav Janak, Anton Klič, Franc Schinner, Anton Spindler in Ivan Mühlner.

Zveza lesnih delavcev je torej napravila zopet korak naprej. Tovariši v krajevnih skupinah naj tudi store, kar je v njih moči in prepričani smemo biti, da bo zveza krepka in storila za lesni proletarijat z drugim delavstvom vred mnogo koristnega.

Peti Unijski zbor.

(Dalje.)

Predsednik Jarolim sporoči, da sodr. Sachse, zastopnik nemške rudarske zveze ni mogel odpotovati zaradi težkoč glede potnih listov.

Sodrug Jarolim poroča o strokovnem tisku in o blagajniškem stanju. Vojna, pravi, je mnogo razdrila in tudi naše gibanje skoro popolnoma ustavila. Pred vojno je število članov naraščalo. Leta 1912. smo sprejeli 5963, leta 1913. 6062 in leta 1914. 3096 novih članov. Pa je prišla vojna in le z velikim trudom je bilo mogoče še pobirati prispevek. Na delovne razmere pa ni bilo mogoče vplivati, dokler so bili zopet omogočeni shodi ter uvedene pritožbene komisije, ki jih je priporočal delavski kongres leta 1916. Naš delokrog se je s tem razširil in pričelo se je zopet zanimanje za organizacijo, posebno, ker je odškodninsko plačilo ob boleznih povzročilo živahnejše de-

lovanje. Od 4673 članov je naraslo število na 14.673 in v letu 1918. je iznova naraslo število članov zopet za 10.300. Le v Jalknovskem in Murschanskem revirju ni napredka. Na žal pa moramo omenjati, da tretjina članov, ki so se vrnili od vojakov, ni ostala zvesta organizaciji, česar so krive gotovo tudi grožnje podjetnikov z poklicem. Vojna podpora, ki jo Unija plačuje članom in njih bednim svojcem med vojno znaša 12.590 K. Stroški za pravovarstvo so se tikali večinoma odškodninskih tožba, ki so nastale; a te so ponehale, ker se je uvedlo nezgodno zavarovanje. Največje breme je bilo časopisje, ki na primer »Glückauf« le z največjim naporom izhaja dalje na štirih straneh. Unijsko vodstvo se je zavzemalo za bolniško zavarovanje in za bratovsko skladnične pravice, izvedlo volitve v rudarsko nezgodno zavarovalnico z uspehom. Rudarji lahko vidijo, kje imajo zaslombo. Vse druge takozvane rudarske organizacije niso ničesar ukrenile in nič mogle ukreniti. Naša tajnost pri našem delu je moč in delavnost.

Za kontrolo sta poročala ss. Strettmacher in Stretr.

Sodr. Pohl je predlagal, da naj se uvedejo učni tečaji za unijske funkcionarje in za socialnopolitično izobrazbo.

V razpravi so govorili razni delegati, ki so pojasnjevali razmere doma in se zlasti pritoževali o razmerah v krajih, kjer je divjala vojna. Med temi nesrečnimi kraji je zlasti Galicija. Pritoževali so se tudi o cenzuri. Sodr. Sitter iz Trbovelj, da je cenzura v naših krajih še strožja kakor drugod. Želi, da se poročilo načelnstva čimprej dotiska, in se članom razdeli, ker bo ta dokument v celoti za rudarsko gibanje neobhodno potreben.

V končni besedi je s. Jarolim priporočal predlog s. Pohla za sprejem. Omenjal je, da je zadnji čas, da se preneha prepir s separatisti, ker se tako izgublja le čas in moči za uspešno organizacijsko in socialno delo za rudarje. Znak temu, kako pravo je to stališče, je razveseljav razvoj organizacije v zadnjem času. Delavci se morajo zanimati v prvi vrsti za delavske stvari solidarno; vse drugo je stvar organizacije.

Predlog s. Pohla, ki ga je stavil o razpravi z dodatkom, da se naj osnujejo tudi pravne pisarne, ki ga je stavil s. Sadet sprejmeta soglasno.

O spremembi pravil in opravilnika je poročal s. Pohl. V prvi vrsti omenja predloga Moravske Ostrave in Trbovelj, da se sedež Unije premesti iz Turna na Češkem na Dunaj. Predlog smo že priobčili v »Delavcu« kot sklep in je torej sodrugom znano, zakaj se je odločilo Unijsko vodstvo, da podpira ta dva predloga. Treba je namreč centralizirati delo, treba je biti na mestu, kjer so centralne oblasti, kjer zboruje državni zbor in so pri rokah socialnodemokratski poslanci. Unija hoče centralizirati tudi vse strokovne liste in omogočiti, da so v Unijskem načelnstvu zastopane vse panoge rudarjev in kolikor le mogoče zastopane tudi po narodnostih.

Dalje je utemeljeval poročevalec nujno potrebo, da se zviša prispevek in razdelitev prispevka. V revirjih ni bilo nikjer pravega ugovaranja, zato upa poročevalec, da zbor sprejme stavljene predloge glede zvišanja prispevka.

V razpravo je posegel sodrug Čobal iz Zagorja. Pravi, da so tudi zaupniki trboveljskega revirja stavili predlog, da se premesti sedež Unije na Dunaj. Dosedaj je bila v vodstvu zastopana samo severozahodna češka organizacija. Tudi zadeva v zadrugi v Mor. Ostravi, v katero je centrala premalo odločno posegla in dajala preveč koncesij, je stvar, ki govori za premestitev. Vedno sem bil nasprotnik temu, da bi se zadruga razvijala kot nekake postranske organizacije. Če bi bili imeli ml,

oziroma ostali revirji primeren vpliv, ne bi bilo prišlo tako daleč. Naš predlog ima namen, da so vsi revirji udeleženi na vodstvu. Krajevne stvari ne smejo igrati vloge. Ozirati se je pa treba tudi na narodnosti. V resoluciji naj se pa še izreče, da se mora centrala premestiti v teku dveh let po vojni.

Sodr. Hueber pravi, da imamo redko priliko videti na naših zveznih shodih zastopnika poljske stranke. Danes je s. Reger tukaj, in izvedeli bomo, kaj pravijo Poljaki k temu. Najprej je prišel češki separatizem, sedaj pa prihajajo Poljaki. Velik trenutek je to. Zunaj so meščanske narodnjaške hujskarije, tukaj pa zborujejo vse narodnosti o izboljšanju proletarske organizacije. To mora biti tudi v načelnstvu, kjer sede vse narodnosti. Najprej se pa mora izvesti dopolnitev v revirjih. Na Dunaju niso le centralni uradi vlade, in zavodi, marveč tudi centrale 52 strokovnih zvez, ki imajo redno svoje predstojniške seje. Potem so na Dunaju frakcije socialnodemokratskih poslancev in državna strokovna komisija. Naj bo konec vojne tak ali tak, mi bomo morali le garati in se ubijati, delati v delavnicah in jamah, obdelovati polje, da bomo mogli živeti. Mednarodni moramo biti. Drugi si lahko dovoljujejo nacionalni šport, ali pa jih je konec. In sedaj še k zvišanju prispevka. Sem upravitelj solidarnostnega sklada. Iz njega ne dobite nič več. Prosjačenje ne zaleže več. Že pri vašem velikem štrajku leta 1900. sem se trudil in doživel svoje izkušnje. Predlagal bi vam, da uvedete kakor druge zveze najmanj 1 K na teden prispevka, da tembolj založite rezervni sklad. Generalni navnatelji izkoriščevalnih družb izjavljajo ob vsaki priliki, da so strokovne organizacije proti njih interesom in da se treba boriti proti njim. Če boste močni, bodo govorili z vami, sicer pa ne. Vsi njih naporji gredo že sedaj za tem, kako bi zmanjšali mezde. Soglasno morate dokazati, da zbirate pomočke za boj. (Dalje prih.)

Domači pregled.

Avstrijski državni zbor prične zborovati v torek, dne 16. t. m.

Izjava ministra za prehrano. Minister za prehrano dr. Paul je dovolil uredniku »Zeit« pogovor, v katerem je izjavil, da se nameravajo o potrebnosti in pokritju za prebivalstvo v Avstriji in na Ogrskem ter za armado v bodočem gospodarskem letu z Ogrsko dogovoriti. Vendar bosta pa v podrobnosti izvršitvi obe državi ohranili popolno svobodo. Kar se tiče trenutnega položaja, smo koncem gospodarskega leta seveda tudi na koncu z vsemi svojimi zalogami. Z dovozom iz inozemstva že dolgo nišmo mogli več računati. Rumunski pridelek je porabljen, uspeh nove letine za izvoz še ne prihaja v poštev. Ravno tako se kmetje v Ukrajini mnogokrat boje, da ne bodo dovolj pridelali ter bodo skušali svoje zaloge kolikor mogoče pridržati, da ne bi sami prišli v stisko. V sled mrzlega, mokrega vremena se je zgodnja mlačev žal tudi na Ogrskem in v Avstriji zakasnila, tako da se položaj še ni nič zboljšal. Vsekakor bo sedanje veliko pomanjkanje doseglo svoj konec šele koncem julija in komaj meseca avgusta bo nastopilo zopet izdatnejše preskrbovanje v prehrani. Pred tem časom tudi ni misliti na upeljavo polne krušne in močne množine. V tem bomo razdelili razpoložljiva pomožna sredstva. Nikoli nisem zamolčeval, da smo bili z domačim žitnim pridelkom že ob nastopu moje službe blizu na kraju in da se mora upanje naše preskrbe v juniju in juliju opirati edinole na izvoz iz Ukrajine. To upanje se je le v malem delu uresničilo. Z naporom vseh sil bomo premagali zadnji in najtežji čas tega gospodarskega leta.

Jesenice. Delavci tovarne na Savi so na c. kr. deželno vlado v Ljubljani in pa na c. kr. urad za ljudsko prehrano poslali sledečo vlogo: Zadeva: Delitev moka za mesec julij 1918. Od »Vojne zveze kranjskih konsumnih društev v Ljubljani« se nas je v zadnjem času obvestilo, da dosedanja dodelitev mlevskih pridelkov od »Vojnožitnega zavo-

da ne zadostuje za mesec julij v normalni količini, kakor je to bilo dosedaj, temveč da znaša komaj na osebo po 1 kg ter se tudi ne ve ali bode sploh mogoče za mesec julij še kaj dobiti ali ne. Podpisani zastopniki delavstva se obrnemo z nujno prošnjo na visoko c. kr. deželno vlado, da izposluje pri »Vonožitemu zavodu« oziroma pri c. kr. uradu za ljudsko prehrano, da se delavstvu Kranjske obrtne družbe na Jesenicah tudi za mesec julij dodeli že itak do skrajnosti reducirana količina mlevskih pridelkov. Ker so delavci imenovane tovarne neimoviti in brez vsakih živilskih zalog navezani le na to, kar se jim postavno dodeli, bi učinkovala tako dalekosežna prikratba količine mlevskih pridelkov naravnost katastrofalno. Od kmetov se ne dobi niti za drag denar ničesar, ker samim že zdavnej vsega primanjkuje. Meso se dobi v najboljšem slučaju na teden enkrat in komaj od 15 do 20 dkg na osebo. Podpisani prosimo visoko c. kr. deželno vlado, da zastavi ves svoj vpliv na merodajnih mestih v dosego normalne dosedaj veljavne količine mlevskih pridelkov ter izposluje takojšnjo pošiljatev za mesec julij; če bi pa to ne bilo mogoče, naj se določijo zadostno nadomestnih pridelkov, kakor: ječmen, kaša, ovsen riž, fižol, ajda i. dr. V nadi, da bode naša prošnja za preskrbo najpotrebnejših živil uslišana, beležimo vdani. Jesenice, dne 4. julija 1918.

Črna-Možica. Stavka pri nas je končana. 1300 rudarjev je stavkalo. Družba, ki je lastnik rudnikov, nima srca za delavce. Gospodje so rekli, da so že itak zboljšali plače za — 33%. To namreč pomeni za tukajšnje plače po 33 vin, do 1 K 12 v. na dan!! Seve, živila se pa niso podražila za toliko!! — V upravnem svetu te »Bleiberger Bergwerks-Union«, ki razpolaga z našimi premogovniki, se nahajajo sledeči gospodje: kot predsednik Paul Mühlbacher, kot njegov namestnik Günther Holenya, dalje gg. Otmar Egger, Alfred Voight in dr. Fr. Luggia. Gospod Herman Miteregger je centralni direktor, rudniški svetnik Oto Neuburger pa je vrhovni rudniški ravnatelj. Seveda te gospode malo briga, kako živi ubogi delavec. Ali, moralo jih je brigati. Sedaj so se delavci z obljubami za enkrat potolažili. Ako pa se obljube ne uresničijo, potem seve je vse zastoni, potem seve ljudje ne pojdejo več v jamo. — Socialno demokratično stranko je zastopal sodrug Dimnik iz Celovca pri obravnavah. Želeli pa je, da pridejo v kratkem sem sodruzi iz Kranjske, da se dogovorimo za daljno postopanje. Unija rudarjev mora vzeti vso zadevo bolj odločno v roke; je skrajni čas.

Iz Črne. Strajk tukajšnjih rudarjev, ki jih je okrog 1300, je bil 4. t. m. končan. Seve končan le za kratek termin, ako ne bodo vsi prizadeti činitelji storili svoje dolžnosti. Prvo je, kar zahtevajo delavci, da se jim da jesti.

— **Hrastnik.** V nedeljo, dne 14. t. m. ob 2. uri popoldan se bo vršil shod delavcev kemične tovarne v dvorani konsumnega društva. Poroča sodrug Neufus iz Gradca o sklepih zveznega zbora. Delavci in delavke iz kemične tovarne, dolžnost Vaša je, da se polnoštevilno udeležite shoda.

»**Johanca iz Vodic**« je bila 27. m. m. v Celju obsojena na dva meseca strogega zapora, ker je hotela tudi v Celju delati »čudeže«.

Koliko se sedaj zasluži pri češnjah. Karlovarska »Volks-wille« poroča o zaslužkih gotovega gospoda Dittmanna, katerega pa pridobiva le pri češnjah. Kupil je 13.000 kg češenj za 30.000 K, prodal jih je pa po 4 K kg in tako dobil zanje 52.000 kron. Imel je torej pri njih 22.000 kron čistega dobička. — In prodajal jih je kg po 4 K. Pri nas so pa kg 8 K. Kolkoli pa naše branjeveke zaslužijo...?

Zračna poštna zveza med Ljubljano in Levovom. Od 1. julija t. l. naprej se je prepustil poštini urad 1 (glavni poštini urad) v Trstu in Ljubljani k predajni in oddajni službi za zračne poštno pošiljatev prometu s Krakovom, Levovom in Černovicami. Take pošiljatev (začasno navadna pisma in dopisnice) se odpravljajo z navadnim poštanim prevozom in sicer v brzovlaku Trst-Dunaj in se potem odpremljajo z zračno pošto, ki je urejena med Dunajem-Krakovom in Levovom. Sklepni čas za predajo takih popolnoma frankovanih pošilk ob poštini linici — in te pošiljatev se lahko predajajo tudi izven normalnih ur — je določen v Trstu na 5:30 predp. jutraj in v Ljubljani na 10:30 predp. Zračne poštno pošiljke je treba opremiti z naslo-

vom prejemnika in opozorljivim zaznamkom »zračna pošta« »Flugpost«, z označbo imena in naslova odpošiljatelja. Dostavijo se pošiljatev takoj, ko dospejo v poštini kraj. Za zračne poštno pošiljke ne prevzema poština uprava nikake odgovornosti izveniši povračilo plačanih pristojbin v slučaju, da se pošiljatev izgube, zakasne ali slično. Pristojbina za zračno poštno pošiljko je sestavljena: a) iz pristojbine za poštino pošiljatev enake vrste, b) iz posredovalnine v znesku 1 krone, c) iz letalne pristojbine. Ta znaša za vsako delno zračno progo Dunaj-Krakov in Krakov-Levov 1 K 50 vin. za vsakih 20 gramov pošiljke. Te pristojbine pod b) in c) se plačajo s posebnimi znamkami po 1 K 50 vin., 2 K 50 vin. in 4 K, ki se dobivajo pri navedenih poštini uradih.

125letnica rojstva Jožefa Reslje, ki je iznašel vodni vijak za ladje, je minilo dne 29. junija. Reselj je bil rojen na Češkem, a je služboval na Kranjskem kot gozdarski uradnik. Njegove iznajdbe pa pri nas niso znali ceniti, izkoristili so jo pa Francozi in Angleži. Reselj je živel in umrl leta 1857. v siromašnih razmerah.

* **Pod svetilko je tema...** Kakor poročajo z Dunaja, je prejela tamošnja policija ovadbo, glede katere so se bavili nekateri uslužbenci »Osrednje avstrijske družbe za nakupovanje (Oczeg)« z veliko oderuško trgovino. Dognali so, da je uradnik Viljem Herbert prodal dvema restavratereja 8400 kg krompirja po K 2:— do K 2:80 kg. Ta krompir bi imeli prejeti uslužbenci »Oczeg«. Herbert in njegov pomagač Jurij Heuer so bili izročeni sodišču. V afero je zapleten baje tudi prokurist »Živnostenske banke« Josip Janda in neki Šimak.

Sklepi nemških socialnih demokratov. Klub nemških socialno-demokratičnih poslancev je sklenil: Zastopniki kluba se bodo v konferenci načelnikov zavzeli za to, da mora biti prvobranje proračunskega provizorija zvezano z razpravo o nujnih interpelacijah glede zunanje in notranje politike. Dalje je potrebna posebna razprava o operacijah na južni fronti in o vojaških vprašanjih. Končno bodo zahtevali, da se odseku za državne nastavitve za poročilo o prejemkih železniških uslužbencev, kakor tudi proračunskemu odseku za poročilo o zakonu glede kontrolne komisije za državne dolge stavi rok. V parlamentu bo klub stavil predloge in interpelacije o zamenjavi vojnih in civilnih ujetnikov, o postopanju z vračajočimi se vojnimi ujetniki, o prekem sodu na Štajerskem in drugih političnih preganjanjih.

Izjava budimpeštanskega delavstva. Iz članov socialno-demokratičnega strankinega vodstva, generalne komisije strokovnih organizacij in iz neposredno v to svrhu izvoljenih pooblaščenec delavcev se je ustanovil delavski svet, da energično in smotreno nadaljuje po razburjenosti in provokaciji delavcev nastalo gibanje. Cilj tega gibanja je dvojen: prvi je poprava krivice, ki je zadela ves delavski razred, ko so v tovarnah komandiranti žandarji streljali na delavce, ki so zahtevali malo večji košček kruha. Prvi pogoj je tedaj odstranitev žandarjev iz tovarn. Drugi cilj tega gibanja bodi skorajšen odstop vlade. Ta vlada je vlada volilno-pravnega sleparstva. Na krmilo ima priti vlada, ki bo priznala najmanj prvotni zalgonski načrt za volilno pravico in za njega uresničenje razpustila parlament. Dokler se to ne zgodi, se zahteva, da nova vlada z vso strastjo in z vsem svojim vplivom deluje na to, da moremo čimprej skleniti mir, da bo prehrana boljša; da bodo grozno draginjo iz ramen delavcev, državnih in zasebnih nastavitvenec odvalili na premožnejši razred. Zahteva se, naj nova vlada ne omejuje svoboščin in izpolni nujne socialnopolitične in ljudstvu koristne zahteve delavcev. Delavstvo naj bo v tem boju enotno odločno in vztrajno. Naj se ne nasede provokacijam, temveč naj zaupa, da brez njih dela dežela ne more živeti. Njih delo je za deželo neobhodno potrebno za življenje, brez Wekerle-Szterenijeve vlade pa se nasprotno lahko izhaja. Oklic zaključuje: »Mi smo

močni in z enotnostjo in vztrajnostjo bo naša pravična stvar zmagala!«

Svetovna vojna. Na italijanski fronti se vrše še vedno večji boji. Nemci se pripravljajo na novo veliko akcijo na Francoskem; tako trdijo angleška poročila. V Rusiji so imeli protirevolucijske boje; zmagali so boljševiki. — Dne 7. t. m. je pričel zborovati kongres sovjetov. Anglija je izkrcala vojaštvo na marmanskem obrežju. Ententa grozi Rusiji, a Rusija se jame naslanjati na Nemčijo, če so poročila, ki jih dobivamo, resnična.

Sodrug Scheidemann je imel v nemškem državnem zboru govor, v katerem je ostro obsojal nemško vojno politiko. Soc. dem. poslanci to pot menda ne bodo več glasovali za vojne kredite.

Nemški državni tajnik Kühlmann je odstopil. Ker je v državnem zboru omenjal spravljivi mir, so ga Vsenemci strmoglavili. Njegov naslednik admiral v. Hintze je odločen aneksionist.

Umor grofa Mirbacha. Morilca sta si preskrbela izkaznico, da sta pooblaščenca komisije za boj proti revoluciji, ker bi ju sicer ne pustili h grofu. Sprožila sta razgovor o sodni razpravi nekega ogrskega častnika grofa Roberta Mirbacha, katerega rajni poslanik ni poznal, ker pripada oddaljenemu sorodstvu ogrskih grofov Mirbachov. Morilca sta imela pri sebi celo sodne spise. Čez nekaj časa sta šele potegnili revolverje in streljala na grofa in na legacijskega svetovca Riezlerja ter poročnika Müllerja. Precej, ko sta ustrelila, sta skočila skozi okno v pritličju ležeče sobe in sta vrgla med skokom ročne granate v že ranjenega grofa Mirbacha. Drugi člani poslaništva niso ranjeni. Morilca sta ušla z že pripravljenim avtomobilom, na katerega je presenečena straža streljala brez uspeha. Ko sta izrazila Čičerin in Karahan precej po umoru svoje globoko obžalovanje nad zločinom, sta prišla na poslaništvo Ljenu in Sveralov, predsednik osrednjega izvršilnega odbora. Morilca sta pobegnili v stan skupine levičarskih socialnih revolucionarjev, ki so ga čete precej obkolile. Voditelji levičarskih socialnih revolucionarjev Kankov, Karlin in Spiridonov dozdej niso prišli v veliko gledališče, kjer so zbrani vsi člani sovjetskega kongresa. Stoji, da je bil umor znamenje upora proti gospostvu boljševikov. Savinkov vodi stremjenja entente v Moskvi in je v zvezi s Čeho-Slovaki in z menjševiki. Bil je pod Kerenskim vojni minister; pred štirimi tedni so ga aretirali v Moskvi več njegovih pristašev in agentov, kar pa njegove organizacije ni dovolj oslabilo. Odgovoren za umor je Savinkov, ki se zdaj skriva, in tisti, ki mu dajo denarja. Cesarstva nemška vlada je izrazila pričakovanje, da se bodo zločinci in njih tovariši najodločnejše zasledovali in kaznovali.

Neozdravljiv učinek anekstjskega mira. Atentat, ki sta ga dve osebi izvršili z revolverjem in ročnimi granatami v pisarni ter pobegnili in čigar žrtev je postal nemški poslanik grof Mirbach v Moskvi,

Društveni funkcionarji in člani, pozor!

Da vsa nerazporazumljenja odstranimo, sporočamo da je v soboto 28. tedenski prispevek t. l. zapadel.

Vsi člani, ki majo prispevek plačan samo do 18. tedna, se opozarjajo da ta teden zapadli prispevek vplačajo, ker drugače izgube članstvo.

Podpora se upravičenim članom le tedaj izplača, če je vsaj 21. prispevek t. l. že poravnal. Od izplačljive podpore pa se vsi zaostali prispevki odtegnejo.

odgrinja z enim udarcem strašno razpoloženje. V širokih slojih na Ruskem je izzval tako razpoloženje mir, katerega je v Brest-Litovskem narekovala okovana pest. Entente je sicer poizkusila, da z invazijo od murmanskega obrežja in Sibirije semkaj strmoglavi vlado delavcev, boljševike in nastavi novo vlado meščanov in kmetov z ali brez Romanovov, ki bi na dolgo ali široko zopet vzdignili ruske armade na stran entente. Toda vlada boljševikov se brani kar najkrepkeje proti temu. Gotovo je pri tem zelo poučno, kako nemško in avstrijsko časopisje sedaj zopet na komando hvalijo boljševike, zoper katerih »grozodejstva«, ko jim je bilo naročeno, ni moglo spustiti dovolj kletvin. Celo »žid Trotsky-Bernstein« je sedaj našel pred njegovimi očmi milost, dočim zopet sedaj angleški listi tožijo o grozodejstvih boljševikov... Iz tega se lahko razvidi, kako se dela javno mnenje! Atentat na nemškega poslanika je povzročilo levo krilo socialnih revolucionarjev. Socialni revolucionarji niso nikakoli socialni demokratije. So to stranke kmetov, potomci ruskih revolucionarjev iz sedemdesetih let, ki so imeli v programu razdelitev zemlje veleposestnikom med kmete. Kot bojno sredstvo je služil tej revolucionarni kmetijski stranki pod vlado carizma atentat. Tem socialnim revolucionarjem stoje blizu Trudoviki, katerih voditelj je bil Kerenski. V mirovnem vprašanju so bili socialni revolucionarji (ravnotako kakor socialnodemokratski menjševiki) proti prelomu zavezništva Rusije, proti demobilizaciji, ki bi morala voditi do brezpogojnega podjarmljenja Rusije pod pruski diktat. Mirovni sklep v Brest-Litovskem je združil kmetске in meščanske sovražnike delavskega razreda k boju proti delavski vladi in proti miru te vlade. Mir z Rusijo bi moral stati na popolnoma drugačni podlagi. Ne bi bilo nevarnosti, da vzrastejo nanovo ruske armade kljub vsem poizkusom entente, ako bi bil mir v Brest-Litovskem in v Bukarešti sporazumen mir, kakršnega sta predlagala Lenin in Trotsky.

Novi bolgarski kabinet. Novi bolgarski kabinet je sestavljen tako-le: Predsedstvo in zunanje Malinov, notranje Takev, finance Liapčev, nauk Kosturkov, justica Fadenhecht, vojna general Sawow, trgovina Danajlov, poljedelstvo Madžarov, javna dela Mušanov, železnice Molkov. Večina novih ministrov pripada demokratični stranki.

Turčija je dobila novega sultana mehmeda Vahid Eddin, ker je Abdul Hamid V. umrl.

100.000

Podgane, miši

se popolnoma iztrebiš podgansko smrtjo. Če ne pomaga, denar nazaj. 100 zažalnih pisem. Cena 4 K, 3 škatljice 9 K. Stenice uši, bolhe, ščurke uničuje z zalogo vred korenito »Thiera«. Cena 3 K, 3 kartoni 7 K, prašek zoper uši zraven 2 K.

KEMENY, Košice (Kassa), poštni predal 12/C 85, Ogrsko.

Za tiskovni sklad »Delavca« je daroval s. Trstenjak Cvetko, Varaždin 1 K. Hvala! Uprava.

Izdajatelj Ivan Minar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Vsaka žena

ni j bere moje velezanimo navodilo o

moderni negi prs.

Preizkušen svet, če uvenijo ali niso dovolj polne! Pišite zaupljivo na naslov: **Ida Krause**, Pressburg (Ogrsko), Schanzstrasse 2. Abt. 97

Ne stane nič!

SRBEČICA GARJE LIŠAJ HRASTE

Najzaneslivejše sredstvo proti temu je

PARATOL domače mazilo.

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 5— dvojni lonček 9 K.

PARATOL-PRAŠEK škatlja 3— K. varuje občutljivo kožo

Qboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri **PARATOL DELAVNICE** lekarnara Ulmer, Budapešta VII-13., Rózsa-utca 21.

NADOMESTILO MILA.

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoij t. j. 5 kg K 12—, 1 zavoij z 10 kg K 23—

Preprodajalci dobe popust pri naročbi celoga zaboja z 50 kg. **Belo mineralno milo** za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoij 32 kosov K 14— **Nadomestek za toaletno milo** v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoij 32 kosov K 18— **Toaletno milo** s finim vonjem, roza barve, 1 zavoij 24 vel. kosov K 18—. Razpošilja po povzetju. Prt večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoij vsake vrste.

Izvozno podjetje **M. JÜNKER** v Zagrebu št. 6. Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27.

Miši, podgane, stenice ščurki!

Izdelovanje in razpošiljanje izkušenih radikalno učinkujočih uničevalnih pomočkov, za katere dobivamo vsak dan zahvalna pisma! — Proti podganam in mišim 5 K, proti ščurkom in rusom 450 K, tinktura proti stenicam 2—K. Prašek proti moljem K 2— prašek proti mrčesom K 150 in 3—, razprševalec zanj 120 K, tinktura proti človeškim ušem 150 K, prašek proti kurjim ušem K 2—, mazilo proti ušem za živino 2—K, prašek proti oblačilnim in perilnim ušem 2 K, tinktura proti vsakim bolham 1 K, 20. tinktura proti sadnemu in zelenjavnemu mrčesju (škodljivcem rastlin) 3 K, tinktura proti pasjim ušem K 150. Pošilja po povzetju.

Zavod za uničevanje mrčesja **M. JÜNKER**, Zagreb 6 Petrinjska ul. 3 (Hrvaško).

Učiteljska tiskarna

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica šte. 6.
registrovana zadruga z omejeno zavezno.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za... shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd.

Stereotipija. Litografija.

Okrajna bolniška blagajna

v Ljubljani

Pisarna: Turjaški trg šte. 4, prvo nadstropje
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	1/210—1/211	2—3	Turjaški trg št. 4. Frančiškanska ul. 2.
Dr. Franc Minar kirurg in spl. zdr.	1/21.—1/23		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Alojz Kraljher splošno zdravljenje	1—3		Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zgledati v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglednico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin.

Ljubljana Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt
Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.
Ceniki se dobe za-
stoj in franko.